

Fortsatt satsing på tiltak mot radon i boliger

Stortinget vedtok Nasjonal kreftplan i 1998. Denne planen innebar blant annet en beslutning om at arbeidet med reduksjon av stråledoser til befolkningen fra radon i inneluft skulle trappes opp. I den forbindelse ble det vinteren 2000/2001 gjennomført radonkartlegging i 114 kommuner. Resultatene fra dette prosjektet viser at anslagsvis 160 000 (9 %) av boligene i Norge har en radonkonsentrasjon som overstiger tiltaksnivået på 200 Bq/m³ radon i luft. Til målesesongen 2002/2003 er det gjort tilgjengelig midler for gjennomføring av radonkartlegging i ca. 50 nye kommuner.

Radon er en radioaktiv edelgass som dannes naturlig i berggrunn og jordsmonn, og som kan komme inn i bygninger gjennom utettheter i konstruksjonen mot grunnen. Norge er et av de landene i verden som har de høyeste radonkonsentrasjonene i inneluften. Det er også betydelige regionale og lokale variasjoner i radonkonsentrasjonen.

Radon – et helseproblem

En rekke vitenskapelige studier viser sammenheng mellom eksponering for radon og forekomst av lungekreft. Vurderinger av helseisiklo ved radoneksponering er utført av en rekke internasjonale organisasjoner som Verdens

helseorganisasjon (WHO) og Den internasjonale strålevern-kommisjonen (ICRP).

Inhalasjon av radon og radons radioaktive datterprodukter gir den største stråledosen til Norges befolkning. Det utvikles totalt ca. 1900 nye lunge-krefttilfeller i Norge årlig, og radon i inneluft anses å være en vesentlig årsak til ca. 100-300 av disse.

Kartlegging av radon i 114 kommuner Radon 2000/2001

I forbindelse med prosjektet "Radon 2000/2001" ble det gjennomført en radonkartlegging i 114 kommuner, med målinger i inneluft i nesten 29 000 boliger. Det er ut fra resultatene i dette prosjektet anslått at 160 000 (9 %) av boligene i Norge har en radon-konsentrasjon i inneluften som overstiger tiltaksnivået på 200 Bq/m³. Resultatene viser videre at det er store geografiske variasjoner når det gjelder problemomfang. Flere kommuner har en gjennomsnittlig radonkonsentrasjon i oppholdsrom som er høyere enn anbefalt tiltaksnivå på 200 Bq/m³ luft.

RaMAP – Tilbud om radonkartlegging i utvalgte kommuner

Statens strålevern anbefaler at kommunene bør gjennomføre radonmålinger i mellom 2 % og 10 % av boligmassen for å få en tilfredsstillende oversikt over radonsituasjonen. Fortsatt er det

om lag 270 kommuner som ikke har gjennomført en slik kartlegging.

I år 2000 ble det opprettet en tilskuddsordning som administreres av Husbanken. Gjennom denne ordningen gis det tilskudd til gjennomføring av tiltak for å redusere radonkonsentrasjonen i inneluft. Tilskuddsordningen er imidlertid blitt lite benyttet, og for å bidra til at den bedre skal kunne fungere etter intensjonene er det nå gjort tilgjengelig midler for gjennomføring av rundt 10 000 målinger i ca. 50 kommuner. Kommunene som deltar i denne undersøkelsen er de av landets kommuner som har det antatt største radonproblemet blant de som mangler en utførlig radonkartlegging. Disse kommunene er valgt ut på bakgrunn av tilgjengelige måleresultater og lokale geologiske forhold.

Dette kartleggingsprosjektet skal dels føre til identifisering av spesielt utsatte områder i kommunene, og dels bidra til at boliginnehaverne og kommunene følger opp med gjennomføring av tiltak og eventuelt videre radonarbeid etter de anbefalinger som blir gitt. Staten dekker kostnadene ved selve målingene.

Tiltak nytter

I boliger med en årsmiddelverdi for radonkonsentrasjonen i oppholdsrom på mellom 200 Bq/m³ og 400 Bq/m³ bør enkle og billige tiltak gjennomføres. Hvis konsentrasjonen overstiger 400 Bq/m³ bør tiltak gjennomføres selv om de både blir omfattende og kostbare.

Aktuelle tiltak kan være:

- Innvendig tetting mot luftlekkasjer i gulv, grunnmur og rundt gjennomføringer.
- Bedre og balansert ventilasjon av inneluften.
- Ventilering av byggegrunnen.

For nærmere beskrivelse av tiltak henvises til Norges byggforskningsinstitutt (NBI).

Oppdatering av byggebransjen

I et samarbeid mellom Norges byggforskningsinstitutt, Statens bygningstekniske etat, Husbanken og Statens strålevern er det utformet et kursopplegg om temaet radon for byggebransjen og saksbehandlere innen teknisk sektor i kommunene. Kursets hovedmål er å gi deltakeren en god forståelse av hvilke tiltak som egner seg best i ulike situasjoner.

Kursene holdes ulike steder i landet. Se Strålevernets internettside om radon for informasjon om når og hvor fremtidige kurs planlegges avholdt.

Mer informasjon om radon finnes på Strålevernets internettside om radon: <http://radon.nrpa.no>.